بناء شارع در روایات «صم للرؤیة» بر مدیریت میقات بودن هلال

امر صوم ثبوتی است و میخواهد اجرا شود. شما میگویید وقتی فرموده «صم للرؤیة و افطر للرؤیة » ای در برخی از روایت که فرموده سوم الشک را روزه نگیر و در برخی میگوید بگیر، در اینجا چه کار کرده؟ به فرمایش آقا سوم الشک یک اقتضائات خودش را دارد، مثلاً سوم الشک اقتضاء احتیاط دارد. چون نمیدانیم آن حکم ثبوتی هست یا نیست. لذا میتوانیم احتیاط کنیم. این اقتضاء طبیعی سوم الشک است. اما یک اقتضائات دیگری هم دارد؛ روزه را واجب بکنیم و بگوییم همه بگیرند؟ و حال آنکه با وجود شک و همراهی نکردن همه، خلاف قاعده است که ما برای چیز مشکوکی که ممکن است سر آن دعوا شود، خط قرمز قرار بدهیم. لذا خود اتیان سوم الشک که موافق احتیاط است، التزام به آن با سهولت، با بقاء نظم و تعظیم شعائر مخالف است. لذا شارع کاری میکند که در مقام مدیریت امتثال همه جهات مراعات شود. البته تنها استصحاب نیست؛ همانطوری که فرمودند سنت اگر استصحاب بود. بلکه در اینجا اصلاً استصحاب مد نظر نیست.

مثلاً یکی از مؤلفههای مهم در مانحن فیه، میقات بودن است. ببینید جالب است که تعداد زیادی از روایات «صم للرؤیة » در توضیح اهله آمده است. «سالته عن الاهله»؛ یعنی همان آیه شریفه «يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ[1]» منظور است. مواقیت چطور میشود؟ قبلاً عرض کردم؛ محور میقات بودن برای مردم، نظم آن است. وضوح از مکملات میقات است. به گمانم اگر توجه کنید این خیلی واضح است. چرا مردم نیاز به میقات دارند؟ چون نظم میخواهند؛ نه اینکه وضوح میخواهند. وضوح میخواهند اما اصل آن نظم است. میقات را برای نظم میخواهند، هر چه هم این میقات واضحتر باشد و قابل دسترسی باشد، بهتر است.

---

[1] البقره ۱۸۶

بازبینی #1
ایجاد شده 20 مه 2026 13:55:40 توسط ... .
به روزرسانی شده 20 مه 2026 13:56:09 توسط ... .